

Universal Declaration of Human Rights - Mazahua Central

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

JÑA 'A YO PJOSU/TEXE YE TĒ'Ē NUYO KANRA/A XESE NE XOÑIJOMU

PJURU/

Panruji k'u/mara mimiji na joo texe yo ntē'ē in dya ra chunji, numa so'o k'u/ra mamuji k'u/ri chjekjoji texezgoji.

Panruji k'u/ma dya ri pječiji texto yo jña'a nuyo nrra pjosu/ye ntē'ē, nudyama so'o k'u/ra potr'uji yo in Kjuarma; ngek'ua nesta nura mbaraji k'u/ye ntē'ē, ma saja/kja ne xoñi jomu, na kjuana k'u/rambesi nura zi'i, ra so'o mamu/ nu in jña'a ñeje ra eme nu K'inchí angeze.

Panruji k'u/nuyo jña'a yo pjosu/ye ntē'ē ximi nesta ra k'uatr'u/kja xiskuama, ngek'ua dya ra chu'unji.

Panruji k'u/nesta ra mimi na jo'o texto ye tr'ajñiñi.

Panruji k'u/yo jñiñi ye jmuru/kja nu tr'angumu/a xoñijomu, o dyusuji ye jña'a kja naja xiskuama, jango mamu/yo nrra pjosu/yo ntē'ē ñeje mamu/k'u/yo b'ezo ñe ye nrrixo chjetroji, kjana xits'iji k'u/ra mbox k'uji nura jok'uji jango ri mimiji nu padya.

Panruji k'u/nuyo nrrajñiñi yo o jmuruji kja nu tr'angumu/kja xoñijomu, ngek'ua ra mbosuji texto yo b'ezhi ñeje yo pjosu/ye ntē'ē.

Panruji k'u/nu k'inchijiyo nu pjosu/yo b'ezo nrra na kjuana ngek'ua ra dyatrajiyo.

Nu jmunte nu tr'angumu/mamu/

Nu Jña'a yo Pjosu/Texte ye Tē'ē nuyo Kanra/a xese ne Xoñijomu/ngeje k'uatr'u/k'u/yo jñiñi ra mimiji na jo'o, ngek'ua ye ntē'ē ñeje yo ngumu/nesta k'u/ra mbara yo, ga kjabá ra so'o ra jichi texto yo d'ieb'e panruji, k'u/nuzgoji ri chjekjoji ra jandaji na jo'o yo in kjuarmaji yo na mimi yo nañ'io e jñiñi.

PEZHE D'AJA (1)

Texte yo ntē'ē chjetrjoji, angezeji ximi xo'oji ñeje k'inchiji, nesta ra ngara na jo'o k'o dyaja e ntē'ē.

PEZHE YEJE (2)

Texte yo ntē'ē chjeutrjoji nza kja ga mamu/kja na Xiskuamana, zo yo dyaja b'ezo ri nañ'io yo in nze'e, zo ri nrixo, zo ri nañ'io nu in jña'a, o ye eme nu mizhokjimi, o yo dya yo pesi.

Ximi, dya so'o nu ra juantrjoji ye ntē'ē nuyo kja dadyo e ts'ibepji, o na mimi nu juemetrjo e jñiñi zo ri na nojo o ri ts'ik'etrjo.

PEZHE JÑI'I (3)

Texte yo b'ezo o nrrixo so'o ra ngara ñeje ra nok'u/ximi ra mbosuji.

PEZHE NZIYO (4)

Dyakjo soo ra yab'uji o ra zad'uji, nzakja ga xits'iji nu xiskuamana.

PEZHE TS'ITS'CHA (5)

Dyakjo soo ra dye'ejí, nudya yo dya nan jo'o.

PEZHE ÑANTO (6)

Texe yo nté'ë, jango nzhodu/, dya so'o ra ngontr'uji kja pjoru/.

PENZHE YENCHO (7)

Chjetroji texe kja xiskuama yo pjoxkuji, texezgoji ra soo ra mboxk'uji nzakja ga xits'iji na kjuamana.

PEZHE JÑINCHO (8)

Texe b'ezo o nrrixo pesi yo mboste kja xiskuama, nujua jango ra ts'apuji yo oru/, nzakja nu kjuama yo ri pesigoji ye Me'bonrro.

PEZHE NZHINCHO (9)

Dya kjo soo ra zu'ruji o ra ngontr'uji kja pjoru/.

PEZHE D'YECH'A (10)

Texe b'ezo o nrrixo soo ra mbosuji, k'u/ga chjetroji jango ga dyatr'apuji nu jojña'a, nzakja na mamu/nu xiskuama, nu ximi nesta ra xoru/ye b'ota.

PEZHE D'YECH'A D'AJA (11)

1. Texe b'ezo o nrrixo so'o k'u/ra mbosuji ma jyasuji k'u/pjekjo o ts'a, ximi nesta ra jñanrra yo dyant_ë jango ga pjendioji.
2. Dyž kjo soo ra jyašaji nuyo dya o ts'a, ga kjabá mamu/yo jñagoji ñeje nuna xiskuamana. Ximi dya kjo pje nrri ra ts'apuji ma pjekjo o mbonu/.

PEZHE D'YECH'A YEJE (12)

Dya kjo soo pjekjo ra ma xipjiji kja in nzumu/, yo in nté'ë o jango na mimi nuyo nguechjene. Texe yo b'ezo o nrrizo soo ra mbosujima.

PEZHE D'YECH'A A JÑI'I (13)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra nzhodu/o ra jyaba/in ngumu/jango nee angeze.
2. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra mbedye jango nee angeze, kja ra nzhogu/ma nee.

PEZHE D'YECH'A NZIYO (14)

1. Ma jod'uji, texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra jyod'u/kjo ra mbosu/, kja jñiñi jango ra nee.
2. Nudya nu mboxte, dya kjo soo ra nguatu/, ma d'a nté'ë pjekjo o ts'a, ngeje nu mamu/na ngumu/xoñi jomu/.

PEZHE D'YECH'A TS'ITS'CHA (15)

1. Texe b'ezo o nrrixo nesta d'a mejomu/.

2. Dya kjo soo k'u/ra ngupufi nu mejomu/nu o juanu/, o ra nee ra mbot'upu/.

PEZHE D'YEC'H'A ÑANTO (16)

1. Ya b'ezo ñeje ye nrrixo, ma a ma te'ej, soo k'u ra chjuntu/ in dya kjo so ra mamu/k'u/iyo, ga kjab a mbesiji yo neeji, zo ra nguaru/nu chjuntu/.

2. Ngetrjo ma ra nee yo tr'ii nuyo ra chjunt'u/soo k'u/ra ts'ajima.

3. Nu chjuntu/ngeje nu nrra pjosu/nuyo jñiñi ngek'ua nesta k'u/xira mbosujidyayo.

PEZHE D'YEC'H'A YENCHO (17)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra mbes'i na ts'ik'e jomu/o na punkju/.

2. Dya kjo soo ra nrrenbiji in jomu/.

PEZHE D'YEC'H'A JÑINCHO (18)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra ngichi yo ra nee, k'u/ra ma kja nits'imi nu ra juajnu/, ximi soo k'u/ra pot'u/nu in nits'imi o mizhokjimi, zo ri d'ats'e o ri kjuleji, pa ra jichiji, ra ts'aji ñeje ra jandaji.

PEZHE D'YEC'H'A NZHINCHO (19)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/mamu/yo k'inch, nudyanu ximi pjosu/ngek'ua dya kjo pje ra xipji ma ra mamu/nuyo ngichi angeze nujua jango ra nee.

PEZHE DYOTE (20)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra jumru/ko yo dyaja e nte'e.

2. Dya kjo soo k'u/ra nrrutr'u/kja yo jmuru/.

PEZHE DYOTE D'AJA (21)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra juajnu/nuyo in xota kja in jñiñi, ra ts'ase o ra o kjokjo ra nrraga/.

2. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ximi ra juanu/ angeze ngek'ua ra ts'a e sota kja in jñiñi.

3. Nunu ra mamu/nu jñiñi ngejedyanu na kjuanu/, ngek'ua ga kjab a ma ra juanu/ yo jmu, soo nu ra tsaji jango ga neeji angezeji.

PEZHE DUOTE YEJE (22)

Texe b'ezo o nrrixo nujua na mimi kja d'a jñiñi soo k'u/ra mimi na jo'o, ga kjab a nu jñiñi jango o te'e, ximi nesta nu ra mbosu/angeze ngek'ua dya kjo ra chunb'i ximi nesta ra unu b'epji, in ra jyaba/e ngumu/jango ra ma eñe.

PEZHE DYOTE JÑI (23)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra pepji, ximi soo nu ra juajnu/jango nee k'u/ra pepji ngek'ua ra nrro na jo'o.

2. Texe b'ezo o nrrixo, dya nesta ra juanu/ , ngek'ua ra ngontr'u/yo merio.

3. Texe b'ezo o nrrixo yo pepji, nesta ra nrroji na jo'o, ga kjab a so'o ra unu/k'u/ra zi'i yo in te'e, ximi ra mbosu/nu i jñiñi ma ra b'ezhi.

4. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra jmurufi jango na pepji ngek'ua ra pjendio yo nrra pjosufi.

PEZHE DYOTE NZIYO (24)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra soya, in ra ts'a nu ra nee, ximi ra pezheji yo zuhu/ma pepji kjana ra ngontr'uji ma ra soya.

PEZHE DYOTE TS'ITS'CHA (25)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra mimi na jo'o, nu nrra ra mbosu/yo in te'e, nu nesta ra dya'tr'a/, nu ra ñoñuji, nu ra jye'e b'ito, nu in ngumu/ñeje texto yo nrra b'ezhi; ximi soo k'u/ra mbosuji ma dya ri pepji, ma ri sodye, ma pjekjo ri so'o, ma ri d'ase, ma a ri pale o ma otrjo k'u/ri ju'u pa ra mimi.

2. Nuyo nana ñeje yo ts'itr'i ngeje yo nrra nesta k'u/ra pjosuji. Texto yo kja ts'ilele nuyo sii in tara o iyo, ximi chjetrjoji kja yo dyaja.

PEZHE DYOTE ÑANTO (26)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra xoru/. Nu xoru/dya ra ngontr'ujinu ma ngeje k'u/kja pju'ujitrjo. Nu xoru/ne pju'u/ ngeje nu na kjuana. Kjana yo dyaja ye a nojoji ri ts'a texeyoji; ma ra neji ra nguaruji nu xonpute o dyate ra chjetrjoji kja textoji ma a nrroji.

2. Nu xoru/ngeje nu kja n'u/texte yo nte'e ra jonteji ximi kja k'u ra mimi na jo'o nza kja kjuarmaji; ra ts'a nu k'inchí ñeje k'u/dya ra chu'u yo jñiñi ñeje ra mimi na jo'o yo te'e ye jñatrjoji ximi ra pju'u/yo kja nu ngumu/yo pjosu/texte ye jñiñi yo kahnkra/a xese nu xoñijomu/.

3. Nuyo tara soo k'u/ra juajnu/pjembe yo xoru/yo ra jichiji yo in chi'i.

PEZHE DYOTE YENCHO (27)

1. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra juajnu/yo nrra mamu/k'u/ra mbos'u/k'u/ra mbara nuyo b'ub'uji kja jñiñi, ga kjaba na kjuana k'u/ran teji.

2. Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra nrro merio o ra mbaraji ma dyopju/e b'epji, nu dyopju/angeze.

PEZHE DYOTE JÑINCHO (28)

Texe b'ezo o nrrixo soo k'u/ra mamu/jango nee k'u/ra mimi kja in jñiñi o kja xoñijomu/nzakja ga mamu/kja na xiskuamana.

PEZHE DYOTE NZHINCHO (29)

1. Texe b'ezo o nrrixo panru/k'u/nu in jñiñi ngeje nu nrra nesta ngek'ua ra mbesi yo nesta.

2. Nu nra nestaji nge k'u/ra kjaji yomasi ri neeji, texe e nte'e nesta k'u/ra ts'a yo mamu/nu skuama ga kjanu ra mbaru/ja ga mimi in jango ga ne'e yo in dyojui ñeje ga jñanrru/na jo'o texto yo jara/a xes'e nu xoñi jomu/.

3. Nudyayo nrra pjosu/ye nte'e dya soo, k'u/ra kjaji ma dya ri panruji nu mamu/nu ngumu/nu pjosu/ye nte'e yo kahnra/a xese nu xoñi jomu/.

PEZHE JÑITE (30)

Nu xiskuamana so'o k'u/ra ts'a texto yo jñiñi yo jara/a xese nu xoñijomu/o ye nte'e, ngek'ua ra soo ra ts'aji ye ts'ibepji nu ra mbosu/texte ye te'e nza kja ga mamu/na xiskuamana.